

Tuvinās izglītības un darba vidi

Publicēts: 15.07.2016.

Jaunami

Valdībā šodien, 15. jūlijā, tika apstiprināti vairāki nozīmīgi

dokumenti, kuru mērķis ir veicināt ciešāku izglītības un darba vides sasaisti, sadarbojoties ar nozaru ekspertu padomēm profesionālās izglītības attīstībai un nodarbinātības veicināšanai. Izglītības un darba vides ciešākas sasaistes jomā pieņemti trīs Ministru kabineta (MK) noteikumi, viens no kuriem ir Eiropas Savienības struktūrfondu programmas „Izaugsme un nodarbinātība” speciālā atbalsta mērķa programma.

Izglītības un darba vides sasaiste ir nepieciešama, lai veidotu konkurētspējīgu profesionālās izglītības sistēmu, tuvinot to darba videi un attīstot jauniešiem nepieciešamās kompetences un prasmes, palielinot profesionālās izglītības iestāžu audzēkņu skaitu, kuri apgūst darba vidē balstītas mācības un izmanto mācību prakses iespējas pie darba devēja.

Darba vidē balstītu (DVB) mācību īstenošana ir cieši saistīta ar nozaru ekspertu padomju (NEP) darbību. Jau pagājušā gada maijā pieņemtie grozījumi Profesionālās izglītības likumā paredzēja nepieciešamību izstrādāt MK noteikumus, kuri precīzi noteiktu darba devēju un sociālo partneru iesaisti DVB īstenošanā un NEP pienākumus, koordinējot un veicinot komersantu sadarbību ar izglītības iestādēm un nodrošinot profesionālās izglītības atbilstību aktuālajām darba tirgus prasībām. Latvijā sekmīgi darbojas jau 12 nozaru ekspertu padomes.

„Profesionālā izglītība, darba vide un nodarbinātība ir vienota procesa neatņemamas sastāvdaļas. Darba vidē balstītas mācības ir profesionālās izglītības politikas prioritāte. Profesionālās izglītības jomā ir notikušas ļoti būtiskas pārmaiņas, kuras sekmēja gan reformas, gan ievērojamie finanšu ieguldījumi,” pauž izglītības un zinātnes ministrs Kārlis Šadurskis. Viņš uzsver, ka šodien profesionālās izglītības skolas kļuvušas par modernām, ar mūsdienu tehnoloģijām un risinājumiem apgādātām mācību iestādēm. Svarīgi, ka ir sperts nākamais solis, kas veicinās valsts ekonomisko izaugsmi. Par to kopēja izpratne ir gan izglītības politikas īstenošanai, gan darba devējiem. Izglītības un darba vides mijiedarbība, turpmākie pieejamie ES finanšu līdzekļi vēl vairāk sekmēs profesionālās izglītības sektora attīstību, uzsver ministrs.

„Taču pats svarīgākais, kas pašlaik vēl nedaudz pietrūkst, ir profesionālās izglītības prestižs un popularitāte, izpratne, ka tā ir labākā izvēle jauniešiem vērtīgu prasmju apguvei, pamats personīgajai labklājībai nākotnē. Tādēļ esmu pārliecināts, ka turpmākais spēka pielikšanas punkts ir tieši profesionālās izglītības prestiža un popularitātes vairošana,” akcentē Šadurskis.

Gan MK noteikumi “Kārtība, kādā organizē un īsteno darba vidē balstītas mācības”, gan MK noteikumi “Nozaru ekspertu padomju izveidošanas, darbības un darbības koordinācijas kārtība” ir izstrādāti, lai noteiktu, kā tiek organizētas DVB mācības.

MK noteikumos "Kārtība, kādā organizē un īsteno darba vidē balstītas mācības" noteikti uzdevumi un prasības gan izglītības iestādei, gan uzņēmumam, kas īsteno DVB mācības, gan

NEP. Izglītības iestāde sadarbībā ar uzņēmumu izstrādā un apstiprina katram izglītojamam individuālo plānu, izvērtē uzņēmuma atbilstību, nodrošina mācību līguma noslēgšanu. NEP popularizē darba vidē balstītas mācības, apzina un izvērtē darba vidē balstīto mācību īstenošanā ieinteresētos uzņēmumus, konsultē jauniešus darba vidē balstītu mācību īstenošanas jautājumos, sniedz priekšlikumus sistēmas pilnveidei. Savukārt komersantiem ir noteiktas prasības, kas saistošas par DVB prakses nodrošināšanu uzņēmumā atbildīgai personai.

MK noteikumu "Nozaru ekspertu padomju izveidošanas, darbības un darbības koordinācijas kārtība" mērķis ir noteikt NEP izveidošanas, darbības un darbības koordinēšanas kārtību, lai nodrošinātu padomju darbību ilgtermiņā.

Turpinot profesionālās izglītības pievilcības un konkurētspējas stiprināšanu, piesaistot ES fondu finansējumu, arī šajā plānošanas periodā profesionālās izglītības attīstībā tiks investēti nozīmīgi finanšu līdzekļi. Arī Latvijas prezidentūras laikā Eiropas Padomē 2015. gada 22. jūnijā pieņemtajā Rīgas deklarācijā par vidēja termiņa prioritātēm ES profesionālajā izglītībā kā vienu no prioritātēm tika noteikta DVB mācību attīstība, iesaistot sociālos partnerus, uzņēmumus, uzņēmumus pārstāvošās organizācijas un profesionālās izglītības piedāvātājus, tādējādi veicinot arī inovācijas un uzņēmējdarbību.

Šodien apstiprinātie „Darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” 8.5.1. specifiskā atbalsta mērķa „Palielināt kvalificētu profesionālās izglītības iestāžu audzēkņu skaitu pēc to dalības darba vidē balstītās mācībās vai darba devēja vadītās praktiskās mācībās un mācību praksēs” MK noteikumi ļaus investēt DVB mācību attīstībā gandrīz 22 miljonus eiro, kur Eiropas Sociālā fonda finansējums ir 18,7 miljoni un valsts budžeta līdzfinansējums – 3,3 miljoni eiro.

Apstiprinot MK noteikumus, ir noteikts tiesisks ietvars specifiskā atbalsta mērķa (SAM) īstenošanai, lai palielinātu DVB mācībās iesaistīto profesionālās izglītības iestāžu audzēkņu skaitu. SAM plānots īstenot no 2016. līdz 2023. gadam. Paredzams, ka, projektam noslēdzoties, DVB mācībās būs iesaistīti 3 150 audzēkņi, bet praktiskajās mācībās un mācību praksēs uzņēmumos būs piedalījušies 11 025 audzēkņi. Projektu īsteno Latvijai Darba devēju konfederācija sadarbībā ar profesionālās izglītības iestādēm, komersantiem, biedrībām un nodibinājumiem, kas īsteno DVB mācības.

Noteikumu projekts "Kārtība, kādā organizē un īsteno darba vidē balstītas mācības"<http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40380892&mode=mk&date=2016-07-15>

Noteikumu projekts "Nozaru ekspertu padomju izveidošanas, darbības un darbības koordinācijas kārtība" <http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40385408&mode=mk&date=2016-07-15>

Noteikumu projekts "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 8.5.1. specifiskā atbalsta mērķa "Palielināt kvalificētu profesionālās izglītības iestāžu audzēkņu skaitu pēc to dalības darba vidē balstītās mācībās vai mācību praksē uzņēmumā" īstenošanas noteikumi" <http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40382533&mode=mk&date=2016-07-15>

<https://www.izm.gov.lv/lv/jaunums/tuvinas-izglitibas-un-darba-vidi>